

ဒို့.တိုင်းငှာနီ

ခင်ဆွေဦး

သတင်းစာများ ၏ ဝေဖန်ချက်

ဟံသာဝတီ

မဟာဆွေသည် စာရေး ကောင်းသကဲ့သို့ သူ့သမီးခင်ဆွဦးသည်လည်းဖခင်၏ ခြေရာကိုနင်းနိုင်မည့် သူပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဒို့တိုင်းဌာနီဝတ္ထုတွင် ခင်ဆွဦး၏ ရာဇဝင်ကို သုတေသီဆန်ဆန် ဝတ္ထုရေး ထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ဒို့တိုင်းဌာနီဝတ္ထုသည်စိတ်ကူးတမင်ယဉ်၍ ရေးသော ဝတ္ထုမျိုး မဟုတ်ဘဲလွတ်လပ် ရေးခေတ်မှစတင်၍ အထောက်အထားများစွာကို ဖတ်ရှုလေ့လာပြီးရေးသားထားသော ဝတ္ထုဖြစ်ပေသည်။

စာရေးရန်အတွက် အဖြစ်အပျက်ကောင်းကိုအခြေခံထားသည့်အပြင်အရေးအသားလည်းဆွဲဆောင်လှပေသည်။ စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ပင် ဖြစ်သည်။

နေ့စွဲ ၇-၇-၆၁

ကြေးမုံ

ခင်ဆွဦး၏ ပထမဆုံးလုံးချင်းဝတ္ထုဖြစ်၍ ယနေ့အထိခင်ဆွဦး၏ လက်ရာများ အနက် အကောင်းဆုံးဟုဆိုချင်သည်။ ဇာတ်လမ်းမှာ ရိုးရိုးကလေး ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်မှမြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် လူငယ်သခင်များ ကြိုးပမ်းချီန်မှစ၍ သားနှစ်ယောက်၊ သမီးတစ်ယောက်၊ တူမတစ်ယောက် ပိုင်ရှင်မိသားစုတစ်စု၏ လှုပ်ရှားမှုကိုဇာတ်အိမ်ဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဇာတ်လမ်းတွင် တော်လှန်ရေးသမိုင်းမှ တကယ့်အဖြစ်အပျက်မှတ်ချက်မှတ်တမ်းများကိုပီရိစွာ ထည့်သွင်းထားသည်။ မှတ်ချက်မှတ်တမ်းများအတွက် စာအုပ် ၁၀အုပ်ကို ခိုငြိမ်းပြုသည်။ ဖတ်၍ လည်းကောင်းသည်။ ဖတ်ပြီးသိမ်းဆည်းထားရမည့် စာအုပ်လည်း ဖြစ်သည်။

ကြီးမောင် (စာကြေးမုံ)

၇-၇-၆၁

ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း “စာအုပ်လောက” တွင် စံလွင်၏ ဝေဖန်ချက်။

“မျိုး ချစ်စိတ် အရိပ်”

ဒို့တိုင်းဌာနီ

ခင်ဆွဦးရေး သည်။

ရှုမဝတိုက်၊ အစိုး ၂ ကျပ်။

သူ့ခေတ် သူ့အခါနှင့် လျော်ညီစွာ “ဒို့မေမေ” ဖြစ်ထွန်းခဲ့ရဖူးသည်နှင့် အညီမျက်မှော ကံကာလနှင့် တန်သော “ဒို့တိုင်းဌာနီ” သည်လည်းစာအုပ်စင်ပေါ်သို့ ရောက်လာခဲ့ရပေပြီ။

အစရှိလျှင်အဆုံးရှိရပေမည် ။ “စ”

သူ့သေခဲ့ပြီးမှအဆုံးသတ်ကိုတစ်ပါးသူကသာလျှင် ပြုစုနိုင်ပေတော့မည် ။ ဤတစ်ပါးသူကား စ သူ၏ သမီး ဖြစ်နေခြင်းမှာ လျော်ကန်လှပေ၏ ။

“မိ” ငယ်ငယ်က မြန်မာပြည်မြေပုံကိုဆွဲတတ်ရကောင်းမှန်းမသိသလို၊ ခင်ဆွဦးသည် ကလေးဘဝက မြန်မာပြည်မြေပုံကိုဆွဲတတ်ရကောင်းမှန်းမသိခဲ့။ သူ့ကျွန်ဘဝနှင့် လွတ်လပ်ရေး အရသာကိုခင်ဆွဦးသည် မိနှင့် ထပ်တူ ကလေးဘဝက နားလည်ခဲ့ဟန်မတူ။ လွတ်လပ်ရေး ကိုသံသ့မဲမဲလိုချင်ရကောင်းမှန်းလည်းသိခဲ့ဟန် မရှိချေ။

သို့သော် “မဟာဆွေ” တစ်ယောက် လုံးမှာ ကိုယ့်ဖခင် ဖြစ်၍ သခင်ညီလေး၊ ဗိုလ်မှူး၊ ချုပ်ဟောင်းကျော်ဇော (ကိုရွှေ)၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ သခင်မြ စသည် စသည်တို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကြီးပြင်းလာရသော အခါ လွတ်လပ်ရေး သံ၊ မျိုး ချစ်စိတ် စကားသံတို့ကိုနားယဉ်လာရသော အခါ ခင်ဆွဦးသည် မြန်မာပြည်မြေပုံကိုလည်းလက်တန်းဆွဲတတ်လာရပေမည် ။

“ဒိုမေမေ”၊ “အကျိုး ဆောင်ကြီး”၊ “သူပုန်ကြီး” တို့နှင့် ထွေးလုံးရစ်ပတ် ကြီးပြင်းလာရသူသည် လွတ်လပ်ရေး အတွက်အသက်၊ သွေး၊ ခွေး၊ ဘဝတစ်ခုလုံး ပေးကြသူများ ကို ကြည်ညိုကိုးကွယ်တတ်လာရမည် အမှန်ပင်။

သို့လျှင် ကြည်ညိုတတ်လာသော မိဆိုသူ တစ်ယောက် သည် “ဒိုတိုင်းဌာနီ” တွင် ရှေးကရှိခဲ့ဖူးကြောင်းခင်ဆွဦးကပြောပြလေ၏ ။

ကိုသူရ၊ ကိုရန်နောင်၊ မိတို့ဖြင့် တြိဂံဘောင် ကြက်ထားသော ခင်ဆွဦး၏ ဒိုတိုင်းဌာနီပုံပြင်ကားသူသိသရွေ၊ သူမြင်သရွေ မျက်မှော က်မြန်မာပြည်၏ ပုံပြင်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ခင်ဆွဦးသည် မိ၏ ထောင့်မှ ဝင်ကြည့်ပြီးဒိုမြန်မာပြည်ဝယ် ဖြစ်နေသမျှကိုရင်ထုမနာတင်ပြလေသည်။ ဖခင်အခြေရာနင်းပြီးဆိုရမျှပင်။ ဆရာကြီးမဟာဆွ၏ ဒိုမေမေဝတ္ထုနှင့် ခင်ဆွဦး၏ ဒိုတိုင်းဌာနီမှာ သဘောချင်းဆင်ဆင်တူသည်။ အမှန်မှာ မျိုး တူဆင်ကွဲသာ ဖြစ်၏ ။

လွတ်လပ်ရေး ကိုရယူရေး သည် ခက်၏ ။ ထို့ထက်လက်တွင် :ရပြီးသားလွတ်လပ်ရေး ကိုမပျောက်ပျက်ရအောင်ထိန်းသိမ်းရေး ကားပို၍ ခက်ခဲသည်။ မဟာဆွ၏ ဝတ္ထုသည်လွတ်လပ်ရေး ရယူရေး အပိုင်း၌ ၎င်းနှင့် အဆစ်အပိုင်းမှပါဝင်ခဲ့၏ ။ မဟာဆွသည် သူနိုင်သော ဘက်မှ ကလောင်ဖြင့် မျိုး ချစ်စိတ်၊ လွတ်လပ်ရေး ရယူလိုစိတ်ကို နှိုးဆွပေးရုံမျှ ဖြစ်သည်။

ခင်ဆွဦးနှင့် တကွ မျက်မှော က်စာရေး ဆရာမများ မှာ မူထိန်းသိမ်းရေး အပိုင်းတွင် တာဝန်ထမ်းကြရမည် ဖြစ်သည်။

ခင်ဆွဦးသည် ကိုသူရတည်းဟူသော ကြေးမုံပြင်ကိုထောင်ပြု၍ ရဲဘော်သုံးကျိပ်တို့မှအစတော် လှန်ရေး ကာလအတွင်းနှင့် လွတ်လပ်ရေး ကိုအပြီးအပိုင် မရခင်စပ်ကြားတစ်တိုင်းပြည်လုံးထားရှိခဲ့ကြသော စိတ်ဓာတ်ကိုတစ်ဖန် အရိတ်ပြန်ထင်အောင် ကြိုး စားခြင်း ဖြစ်သည်။

ကိုသူရတို့ကဲ့သို့ စိတ်ဓာတ်မျိုး ကြောင့်လည်းတိုင်းပြည်လွတ်လပ်ခဲ့ရပြီ။ သို့သော် လွတ်လပ်ပြီဆိုကာမျှဖြင့် မိနှင့် ကိုရန်နောင်တို့ အလားတူစိတ်ဓာတ်ကိုလျှော့ပစ်ကြဖို့ မသင့်။ တောင့်တသော ငြိမ်းချမ်းရေး မရသေးသည်ကိုလက်ပိုက်ကြည့်နေ၍ မသင့်။ တိုင်းပြည်တွင် အတွင်း ၊ အပရန်မီးပိုင်းနေသော အခါ၌ တစ်ကြိမ်ကရှိခဲ့ဖူးသော အနစ်နာခံစိတ်၊ မျိုး ချစ်စိတ်၊ ဇွဲလုံ့လတို့ကိုယခင်ကလိုခဲ့သည်နှင့် အမျှ ယခုလည်းလိုသေးသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် အာဇာနည်တွေ လိုနေသည်။

“ဒို့တိုင်းဌာနီ” တွင် ကိုသူရ၏ အရိပ်ကြီးမှာ အားလုံးသော ဇာတ်ဆောင်များ အပေါ် စီးမိုးခဲ့သည်။ လူသာမန်၏ အရိပ်ထက် ပို၍ ကြီးမားသယောင် ရှိ၏ ။ စင်စစ် ကိုသူရ၏ အရိပ်သည် လူ တစ်ယောက် တည်း၏ အရိပ်မဟုတ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အရိပ်၊ ရဲဘော်သုံးကျိပ်၏ အရိပ်၊ ၁၉၄၅ခုနှစ် တော် လှန်ရေး ကြီးနှင့် တကွ ပြည်တွင်း သောင်းကျန်းမှု တိုက်ပွဲနှင့် တရုတ်ဖြူတိုက်ပွဲများ တွင် ဘဝတွေ ၊ အသက်တွေ စတေးသွားကြရှာသော သူတွေ ၏ အရိပ်၊ တစ်ပြည်လုံး၏ အရိပ်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။

စင်စစ် ကိုသူရ၏ အရိပ်သည် လူ၏ အရိပ်မဟုတ်။ စစ်၏ အရိပ် ဖြစ်သည်။

မိ၊ ကိုသူရ၊ ကိုရန်နောင် တည်းဟူသော ကြိမ်အချစ်ဇာတ်လမ်းဖမ်းစားခံရရင်း၊ ဤကိုသူရ၏ အရိပ်ကြီးသည်စာဖတ်သူများ အပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးသွားမည် ဆိုလျှင် ခင်ဆွဦး၏ ရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်သည်ဟုဆိုရမည် ဖြစ်ပေသည်။

စံလွင်

၁၉၆၁ ခု၊ စက်တင်ဘာလ

ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ် ၁၅

ခင်ဆွဦး

ဒိုတိုင်းဌာနီ

(၁)

မြောက်ဘက်သို့ လားသော် ...တရုတ်ပြည်။

တောင်ဘက်သို့ လားသော် ..ဘင်္ဂလားအော်နှင့် မုတ္တမကွေ့။

အနောက်ဘက်သို့ လားသော် ..အာသံ၊ မဏိပူရပြည်နှင့် ဘင်္ဂလားအော်။

ရှေ့သို့ လားသော် ...တရုတ်ပြည်နှင့် ထိုင်း။

“အထွေး” လူမှန်းသိစ စတုတ္ထတန်း၌ ပညာသင်ကြားခဲ့ရသော အရွယ်သို့

အရောက်တွင် အထွေးသိခဲ့ရသည့် မြန်မာပြည်နယ်နိမိတ်အကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာပြည်မြေပုံကိုကား အထွေးသည် ထိုအရွယ်ကလေးကပင် လက်လွှတ်ရေး

ဆွဲနိုင်ခဲ့ပေပြီ။ ကွေ့ကောက်တွန့်ချိုင့်သော ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းများ၊ အကောက်အကွေ့များ
သော နယ်နိမိတ်များ ကိုကား တစ်ကြောင်းဆွဲနှင့်ပင် အထွေးရနေချေပြီ။

အာရှတိုက်တောင်ဘက် အင်ဒိုချိုင်းနားကျွန်းဆွယ်၏ အရှေ့မြောက်လတ္တီတွဒ်

၁၀°မှ ၂၉° အကြား၊ အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၂°မှ ၁၀၁° အကြား စသည့် မြန်မာပြည်

တည်နေရာကိုလည်း “အထွေး” နှုတ်ငုံရခဲ့လေသည်။

“အထွေးရယ်...မင်းမြေပုံဆွဲ သိပ်ကောင်းတာပဲနော်”

ခင်လေးမိသည် အထွေး၏ လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်မှ မြန်မာပြည်မြေပုံကို

ကြည့်ကာ တအံ့တဩ ချီးကျူး လိုက်သည်။

“မတော် ပါဘူး မိရယ်၊ ထွေး ခဏခဏ ဆွဲနေလို့ပါ”

ထွေးက ရှက်စနိုးနှင့် ခပ်ရိုရိုလေး ဖြေလိုက်သည်။

“တကယ်ပါ ထွေးရယ်။ မိကို မြန်မာပြည်မြေပုံဆွဲ သင်ပေးစမ်းပါ။

မိတို့ကျောင်းက မြန်မာပြည်အကြောင်း မသင်ရဘူးထွေးရဲ့။ မိတို့ဆရာမ ကလေး...နင်တို့ မြန်မာပြည်ကအလကားပဲ၊ ဘာအသုံးကျတာရှိလို့လဲ၊ တိုင်းပြည်က အစက်ငယ်လေးလောက် ရှိတာ၊ ဘာညာနဲ့ သင်မပေးဘူး”

ခင်လေးမိက လေပြည်လေးနှင့် ခပ်အေးအေးပြောလိုက်သော်လည်း ထွေးသည် ရှူး ရှူး ရှားရှား ဖြစ်ကာ စားပွဲကို လက်သီးနှင့် ထုလိုက်သည်။

“ကြည့်စမ်း...မိတို့ ဆရာမ က ကပြားကုလားပီပီမြန်မာပြည်မှာ နေပြီး မြန်မာပြည်ကို မကောင်းပြောတယ်၊ ဒါကို မိ ခံနေသလားဟင်”

“အို...ထွေးကလဲ မခံလို့ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ သူကမိတို့ ဆရာမ ကိုး၊ မိ ဘယ်ပြန်ပြောရမလဲ၊ နောက်ပြီး ကမ္ဘာ့မြေပုံမှာ ကြည့်လိုက်တော့ မြန်မာပြည်က သေးသေးငယ်ငယ်လေးရယ်လို့ ဆရာမ ကပြောတာလဲ မှန်သားပဲလို့ အောက်မေ့တာကိုး”

“ကဲ...ဒီလိုဆို မ ဖြစ်ဘူး၊ မိ ဒီကျောင်းမှာ မနေပါနဲ့၊ မိ ဒီကျောင်းမှာ နေရင် ကျွန်စိတ် ဝင်တော့မှာ ပဲ”

“ကျွန်စိတ်ဝင်မယ်...ဘယ်လို”

ခင်လေးမိသည် “ထွေး” က စကားကြီးစကားကျယ် သုံးလိုက်သော စကားကို သူ့အရွယ်တွင် နားမလည်နိုင်အောင်ရှိသည်။ စင်စစ် မိနှင့် ထွေးတို့သည် ၁၁ နှစ် ထဲသို့ ဝင်စအရွယ်တူပင် ဖြစ်သော် ငြားလည်း အသိအမြင် ချင်းမတူကြပေ။ “ထွေး” က အမျိုး သားကျောင်းတွင် ကြီးပြင်းလာရသော်လည်းမိမှာ နို့လွတ်စ အရွယ်ကတည်းက သာသနာပြု ကျောင်းတွင် ကြီးပြင်းလာရပေသည်။ သို့ကြောင့် ထွေးပြောသော စကားများ ကို မိသည် နားမလည်နိုင်အောင် ရှိလေသည်။

“ကျွန်စိတ်ဆိုတာလေ...မိရယ် ထွေးတို့ မြန်မာပြည်ကခု သူများ ကျွန်ဖြတ်တယ်”

“မြန်မာပြည်က ကျွန်? သူများ ကျွန်? မြန်မာပြည်ကလူလဲမဟုတ်ဘဲနဲ့

ဘယ့်နယ့်ကြောင့် သူများ ကျွန် ဖြစ်ရတာ လဲ၊ ထွေးပြောတာ မိ နားမလည်ဘူး”

မိသည် ကြားဖြတ်ဝင်မေးသဖြင့် ထွေးသည် စိတ်ရှုပ်သွားကာ ဖြေထောက်ကလေးများ ကို ကြမ်းပြင်တွင် ဆောင့်ပြီးခေါင်းကို တယမ်းယမ်းနှင့် ခါလိုက်သည်။

“ဪ...မိကလဲ နားဝေးလိုက်တာနော်၊ ထွေး မပြောတတ်တော့ဘူး၊ ထွေး ရှင်းမပြတတ်ဘူး၊ ခက်တာပဲ”

ထွေးသည် ၁၀နှစ် သမီးအရွယ်ကစ၍ စာဖတ်လေသည်။ ကလေးပေသည့် အမြဲပင် လူကြီးတွေ :တွေ :သည်။ လူကြီးဆန်သည်။ လူကြီးအနေ နေသည်။ မိက ကစားချင်လို့ လာလည်သည်ကို အဖော်စပ်လို့ မရပေ။ ယခုလည်း မိ ကစားရန်ယူလာသော ကျွဲကော်အရုပ်ကလေးကို အိပ်ရာခုတင်ပေါ်သို့ ပစ်တင်ကာ မြေပုံဆွဲကြရာမှ ထွေးသည် လူကြီးပြော ပြောလေသည်။

“မိ သိချင်လို့ပါ ထွေးရယ်၊ သိသလောက် ပြောပြစမ်းပါ”

“လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ် ပေါင်း ၅၀ကျော်လောက်က ထွေးတို့မြန်မာပြည်က ရှင်ဘုရင်သီပေါမင်းကို အင်္ဂလိပ်တွေ က ဖမ်းသွားပြီး မြန်မာပြည်ကို မတရား သိမ်းပိုက်ခဲ့တယ်၊ ဒီထဲက ခုချိန်ထိ ထွေးတို့ ဟာ အင်္ဂလိပ်ကျွန် ဖြစ်ခဲ့ရတယ်”

ထွေးသည် ၁၀နှစ် အရွယ် ကလေးငယ်မျှသာ ဖြစ်သဖြင့် သိသလောက် တတ်သလောက် ဝမ်းထဲငုံထားမိသလောက် ပြန်လည် ပြောမပြတတ်ရှာပေ။ မိကလည်း ထွေးလောက်မှ အသိညဏ် မဝင်သေးသူ ဖြစ်သဖြင့် မလည့်တလည်နှင့် ပင် မြန်မာပြည်၏ ကျွန်ဇာတ်လမ်းကို ခေါင်းထဲတွင် ပြဿ နာတစ်ခုသဖွယ် ဝင်ရောက်နေတော့သည်။ အိမ်သို့ ပြန်ရောက်လာ၍ အဖော်များ နှင့် ကစားပြန်တော့လည်း ထွေးနှင့် ပြောခဲ့သည်များ ကို မေ့သွားပေသည်။

၁၉၃၉-ခု၊ စက်တင်ဘာလ...

သန်နောင်းမိုးသည် တမြန်းမြန်း တဒိုင်းဒိုင်းနှင့် အားကောင်းစွာ ရွာဆဲတည်း။

မိသည် အိမ်နောက်ဖေး လမ်းခြားလျက်ရှိသော ထွေးတို့အိမ်ဘက်သို့

ခမောက်ကလေး ဆောင်းကာ အပြေးအလွှားလာခဲ့လေသည်။ လျှပ်စီးတို့သည် ဝင်းခနဲ ဝင်းခနဲ ပြုံး ပြက်ကာမိုးခြိမ်းသံသည် မြေထုကို ထိုးဖောက်၍ တုန်ဟည်းသွားလေသည်။

“အိုး...ဟဲ့ မိမိပါလား၊ ဘယ့်နှယ် မိုးရေထဲ ပြေးလာရတာ တုံး”

ထွေးတို့အမေက ထမင်းအိုးမွှေရာမှ မိအား လှမ်းပြောလိုက်၏ ။

“ထွေးဆီကို လာတာ”

မိသည် မီးဖိုချောင်မှ ကျော်ဖြတ်ကာ ကရောသော ပါးနှင့်

ထွေးရှိရာအပေါ်ထပ်သို့ လှမ်းတက်ခဲ့သည်။ ထွေးတို့အိမ်မှာ အလုံထီးတန်းတောင်ဖျား ဘင်တန်လမ်းတွင် သစ်ပေါပါနှင့် ဆောက်လုပ်ထားသော နှစ် ထပ်ပျဉ်ထောင်အိမ် ဖြစ်သည်။ လေးထောင့် ကျွန်းသစ်တိုင်များ သည် ခုံညားလေသည်။ ကြမ်းပြင်နှင့် လှေကားအဆင့်များ သည် ပေါလစ်အရောင် ဖြင့် တပြောင်ပြောင် တောက်ပနေသည်။ လှေကားပေါ်သို့ အပြေးအလွှားတက်လာသော မိသည် တစ်စုံ တစ်ယောက် နှင့် တိုက်မိလေသည်။ အဆင်းအတက်တွင် တက်သူက အောက်ဆင့်တွင် နေရသဖြင့် တစ်ပန်းရှုံးကာ လှေကားထစ်မှ ခြေချော်ပြီးနောက်လန်ကျမလို ဖြစ်သွားသည်။

မိ၏ နုနယ်သော လက်မောင်းအိုးကလေးကို ပူနွေး၍ ကြမ်းသော လက်ဝါးနှင့် ဆုပ်ကိုင်လိုက်သဖြင့် သာ မိ လိမ့်မကျခြင်း ဖြစ်လေသည်။ မိသည် ဖျတ်ခနဲ တုန်လှုပ်လန့်ဖျပ်ကာ မော့ကြည့်လိုက်မိသည်။

“ဟေး...လောလှချည်လား၊ ထွေးနဲ့ မတွေ့မှာ စိုးလို့လား”

အောင်မြင်၍ ပြတ်သားကြည့်လင်သော အသံဩဇာသည်မိကဲ့သို့

ကလေးငယ်ကို နှုတ်ဆိတ်စေသည်။ မိသည် စကားပြန်မပေးနိုင်သေးဘဲ ထွေး၏ အစ်ကိုကြီး ကိုသူရကို စိုက်ငေးနေမိသည်။ ထိုစဉ်က ကိုသူရမှာ အသက် ၁၉နှစ် ခန့်သာ ရှိသေးသည်။

ကိုသူရ၏ အရပ်မှာ ၅၆၀၊ ၁၀လက်မခန့် မြင့်မား ကာကိုယ်လုံးကိုယ်ထည် အနည်းငယ် ပိန်သဖြင့် အရပ် အလွန်ရှည်သည်ဟု ထင်ရသည်။ သို့သော် ကျယ်ပြန့်သော ပခုံးနှင့်ရင်အုံ၊ ခိုင်ခန့်သော လည်တိုင်တို့ကြောင့် ပိန်သော် လည်းကြည့်ကောင်းလေသည်။

မတိုမရှည် ဘိုကေဆံစမှာ ပျော့ပျောင်းနုနယ်သဖြင့် ကျယ်ပြန့်သော နဖူးပေါ်သို့ ညွတ်ခွေကျနေတော့သည်။ အသားအတော် လတ်သဖြင့် နှုတ်ခမ်းမွှေးနှင့် မုတ်ဆိတ်ရိတ်ထားသော နေရာတို့မှာ စိမ်းနေသည်။ ကိုသူရ၏ မျက်နှာကိုချည်း ကွက်ကြည့်မည် ဆိုလျှင် လှကွက်လှယောင် မရှိပေ။ ထူထဲသော မျက်ခုံးအောက်မှ စူးရှတောက်ပြောင်သော မျက်လုံးများ ၊ မျက်နှာလုံးလုံးတွင် ထင်ရှားသော နှာတံတို့က ရုပ်ကို ပီသစေသည်။ ကိုသူရ၏ နှုတ်ခမ်းများ မှာ ပိပိရီရီနှင့် ပါးလျားသည် ဆိုသော နှုတ်ခမ်းများ နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း။ နှုတ်ခမ်းများ မှာ အနည်းငယ် ထူထဲကာ လုံးဝန်းနေသည်။ သို့သော် နှုတ်ခမ်းများ ကိုစေ့စေ့တင်းထားသဖြင့် ကြည့်ပျော်သည်။

“ထွေး အပေါ်မှာ ... မင်းမလာလို့ တစ်ယောက် တည်းပျင်းနေတယ်ကွ”

“ဟုတ်တယ်၊ ခု ထွေးဆီ သွားမလို့ပဲ”

“အေး...အေး သွား၊ မင်းကို ထွေး စောင့်နေတယ်”

ကိုသူရသည် လှေကားမှ အပြေးအလွှား ဆင်းသွားလေသည်။ မိမိသည် ကိုသူရ၏ နောက်ကျောကို ငေးစိုက်ကာ ကျန်ရစ်သည်။ ရှပ်ဖြူလက်တို့နှင့် မန်ကျည်းကွက်စိပ် အနက်ချည်လုံချည်မှာ မိမျက်စိထဲတွင် ယနေ့ထက်တိုင် ပြန်လည်မြင်ယောင်နေသေးသည်။ ထိုစဉ်က မိ၏ အမြင်၌ ကိုသူရသည်မြန်မာ့လွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲတွင် ရှေ့တန်းမှ ဝင်ရောက်ဆင်နွှဲမည့် မျိုး ချစ်လူငယ်လေးဟု မတွေ့ တတ်သေး။ မိ၏ စိတ်ထဲ၌ ကား ကိုသူရသည် ထွေး၏ အကိုကြီး အကြီးဆုံး၊ မိမိ၏ နှစ် ဝမ်းကွဲအစ်ကို၊ လေးစားခုံညားထိုက်သော လူ တစ်ယောက် အ ဖြစ်သာ မြင်နေခဲ့သည်။

“လှေကားက အတက်မှာ အစ်ကိုကြီးနဲ့ တိုက်မိလို့ထွေးရယ်”

ထွေးသည် စားပွဲပေါ်တွင် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို လူကြီးဂိုက်ဖမ်းကာ ရေး

နေသည်။ ထွေး၏ လက်ရေး များ သည် ဝိုင်းစက်လှပသည့်အပြင် ထွေးသည် မြန်မာစာ တော်သည်။ မိသည်ထွေးကဲ့သို့ ရေး တတ်ဖို့ နေနေသာသာ ဖြောင့်အောင် ပင်မဖတ်တတ်ပေ။

“အစ်ကိုကြီးက ဒီလိုပဲ အလုပ်သိပ်များ တယ်၊ သူလေ ဘာမှမမြင်ဘူး၊ ထွေးနဲ့လဲ ခဏခဏ တိုက်မိတာပဲ”

“ထွေး အဲဒီ စာအုပ်ထဲမှာ နေ့တိုင်း မှတ်တာပဲလားဟင်”

ထွေးက ခေါင်းညိတ်ပြလိုက်သည်။ မိသည် ထွေး၏ မှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ဆွဲယူကြည့်လိုက်သည်။ မိစိတ်ထဲ၌ ထွေးကို အလွန်အားကျနေသည်။ ထွေးလို တော်ချင်သည်။ သိတတ်ချင်သည်။ စာအုပ်မှာ ကောပီစာအုပ်အရွယ် အနက်ရောင် ကတ်ထူဖုံးနှင့် ဖြစ်သည်။ စာအုပ်ထဲတွင် နေ့စွဲများ ပါသည်။

“ထွေး ခုမှ စမှတ်တာပါ။ ဒီစာအုပ်ကို အစ်ကိုကြီးကပေးတာ၊ ထွေးဒိုင်ယာရီ မှတ်ချင်တယ်လို့ မေမေ့ကို ပူဆာတာအစ်ကိုကြီးက ကြားသွားလို့ ဒီစာအုပ်ကို မပျောက်စေနဲ့ ယူထား၊ ပြီးတော့ နေ့တိုင်း မှန်မှန်မှတ်ဆိုပြီး ပေးထားတာ”

၁၁နှစ် အရွယ်ထဲတွင် ရှိသေးသော်လည်း ထွေး၏ မျက်နှာ ကုဋေဆောင်ထားပုံမှာ လူကြီးအတိုင်းပင်။ မျက်လုံးလေး ပေကလပ် ပေကလပ်နှင့် ထွေးအား ငေးမောကြည့်ရှုနေသည်။

“ဒီလိုဆိုရင် မိလဲ မှတ်ချင်လိုက်တာ”

“မှတ်ပါလား မိရယ်၊ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းထားတာဟာအဖိုးတန်တဲ့ အကျင့်ပဲလို့ ထွေးတို့အမေက ပြောတယ်”

“မိက ထွေးလို ရေး တတ်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ခက်တာပဲ”

မိတို့ကျောင်း၌ စတုတ္ထတန်းတွင် သူငယ်တန်းဖတ်စာလောက်သာ သင်ရသည်။ မြန်မာစာကို အိမ်၌ သင်ရသည်။ မိ၏ မေမေက မအားသဖြင့် ဒေါ်ကြီးတော် သူ ဒေါ်နှင်း (ထွေးတို့မေမေ)က မိအား အားလပ်ချိန်၌ မြန်မာစာ သင်ပေးသည်။ ထိုအချိန်၌ မိမှာ

မြန်မာစာ ၂တန်း၊ ၃တန်း လောက်တတ်နေပေပြီ။ ထွေးမှာ မူကား ၄တန်းတွင် ရှိသော လည်း၄တန်းမကအောင် မြန်မာစာ တတ်နေပေပြီ။ ထို့ပြင် မြန်မာဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ ကဗျာများ ကို ဖတ်သဖြင့် စာအရည်ဝ၍ နေသည်။ ဦးဖိုးကျား၏ ကိုယ့်တွေ့ .ဝတ္ထုတိုများ ၊ တက္ကသိုလ် မဂ္ဂဇင်းမှစာတိုလေးများ နှင့် ဂန္ထဝင်လောက မဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုတို လေးများ ကိုစွဲဖတ်သဖြင့် ထွေး၏ အသက်အရွယ်နှင့် မြန်မာစာဗဟုသုတ မည် မှုရှိသည်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ပေသည်။

“နဲ့တိုင်း ရေး သွားရင် လွယ်သွားမှာ ပါ မိရယ်”

မိသည် ထွေး၏ ခိုင်ယာရီစာအုပ်ကလေးကို ပြန်မပေးသေးဘဲ စူးစမ်းစိတ်နှင့် လှန်လှောကြည့်နေသည်။ ခိုင်ယာရီ၏ ပထမပိုင်းစာရွက်များ တွင် လက်ရေး သေးသေးနှင့် ခပ်သော့သော့ ရေး ထားသော စာလုံးလေးများ ကို တွေ့ရသည်။ ဒါ ကိုသူရ၏ လက်ရေး ပဲဟု မမေးဘဲ တွေ့ ကြည့်လိုက်သည်။

“ဒီစာအုပ် မိကို ခဏငှားပါကွယ်”

မိသည် ထွေးအား တောင်းတောင်းပန်ပန်နှင့် ခိုင်ယာရီစာအုပ်ကို ခဏငှားလေသည်။ ထွေးကမူ ငှားရန် ငြင်းဆန်နေသည်။ မိက မျက်နှာငယ်လေးနှင့် တစ်ညလောက် ငှားပါဟုအထပ်ထပ် တောင်းပန်လွန်းသဖြင့် မငြင်းဆန်သာဘဲ ပေးလိုက်သည်။

ည အိမ်သို့ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ကျောင်းသုံးကော်ပီစာအုပ်တစ်အုပ်ကို ထုတ်ကာ ထွေးဆီမှ ယူလာသော ခိုင်ယာရီမှကူးယူလေသည်။ ထိပ်ဆုံးပထမမျက်နှာ၌ ကိုသူရ၏ ကသီကရီလက်ရေး သော့ လေးများ ကို တွေ့ရလေသည်။ ကိုသူရ ရေး ထားသော စာလုံးများ ကို နားမလည်ဘဲနှင့် ကလေးများ လက်ရေး လှ ရေး သကဲ့သို့ တစ်လုံးစီ ကူးရေး လေသည်။

လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲ...

လူတိုင်း၌ ညီမျှသော အခွင့်တရား ရှိသင့်သည်။

လူတစ်မျိုး က လူတစ်မျိုး ကို အုပ်ချုပ်ရန် အလိုမရှိ။

သွေးနှင့်လဲရသည်...

လွတ်လပ်ရေး ကား သွေးနှင့်လဲယူရသော အလုပ် ဖြစ်၏ ။

ရာထူး လခနှင့် လဲယူခြင်းသည် လွတ်လပ်ရေး အစစ်မဟုတ်။ သို့ ဖြစ်လျှင် ဤလူယုတ်များ ကို သုတ်သင်ရသော အာဇာနည်များ အဘယ်ကြောင့် မပေါ်ထွက်သေးသနည်း။

တွေ :ကြည့်ပါ...

မိတ်ဆွေ...အဆွေသည် မြန်မာလူမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မော်တော် ကားကြီးစီး၊ တိုက်ကြီးတာကြီးနှင့် စည်းစိမ်ယစ်နေသော အခါ အမိုးမလုံ၊ သားသမီး တစ်ပြုံကြီးနှင့် တဲကုပ်ကလေးတွင် ငတ်ပြတ်ခွဲလဲနေသော မြန်မာများ ကို တွေ :ကြည့်ပါ။

အလိုရှိသည်...

(ဗာလနံ) မဟုတ်သော လူမိုက် အလိုရှိသည်။ အလုပ်လုပ်လိုသူများ သည် မည် သည့်နေရာမှ လျှောက်ထား ဖို့မလို။ နိုင်ငံရေး ဇာတ်ခုံတွင် ကိုယ်ကျိုး မငဲ့ဘဲ ကပြကြပါ။

(ရဲသတင်းစာမှ ကောက်နုတ်ချက်များ)

မိသည် လက်ရေး ကို လှနိုင်သမျှ လှအောင် ကြိုး စားပမ်းစား ရေး ကူးလေသည်။ “နိုင်ငံရေး ဇာတ်ခုံတွင် ၊ ကိုယ်ကျိုး မငဲ့ဘဲ ကပြကြပါ” ဆိုသည့် နေရာ၌ ကိုသူရက မင်နီနှင့်မျဉ်းသားထားသည့်အတိုင်း မိမိလည်း ဒဲတ်အနီနှင့် တားလိုက်သည်။ ဘာဆိုလိုသည်ကိုတော့ မိမှာ အတိအကျ နားမလည် ရှာပေ။

လက်မောင်းကို အညောင်းဆန့်ခါလိုက်ကာ ဆက်မကူးဘဲ ရပ်ထားသည်။ စာအုပ်ကို ငှားလာစဉ် ကတော့ တစ်အုပ်လုံးကို ဇွဲနှင့်ကူးမည် ဟု ယူလာခဲ့ပေသည်။ ခုတော့ မောသွားပေပြီ။ နောက်မှပဲ ငှားပြီး ကူးတော့မယ်လေဟုတွေ့ :ကာ စာရွက်များ ကို တဖျပ်ဖျပ်

လှန်လှောကြည့်ရှုနေမိသည်။

စာအုပ် တစ်နေရာတွင် မင်နီဖြင့် ကြက်ခြေခတ်ထားသဖြင့် ကြည့်လိုက်သည်။

၁၉၃၉-ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁ - ရက်နေ့။

ဂျာမန်တို့ ပိုလန်ကို ဝင်တိုက်သော နေ့ ဖြစ်သည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ် စတင် ဖြစ်ပွားသော နေ့ဟု
သတ်မှတ်ရပေမည် ။

မိအဖို့ သူ့တွင် မသိသေးသော အရာများ မြောက်မြားစွာ ရှိပါသေးတကားဟု
အားငယ်စွာ တွေး နေမိသည်။ ဂျာမန်ဆိုတာ ဘယ်မှာ မှန်း မသိ။ ပိုလန်ဆိုတာလည်း မသိ။
ယုတ်စွအဆုံး “ဒုတိယကမ္ဘာစစ်” ဆိုသည်ကိုလည်း နားမလည်ပေ။ “ယေဘုယျ” ဆိုသော
စကားကလည်း ဘယ်လို အဓိပ္ပာယ်ရှိသနည်း။ သည်စကားကို တစ်ခါမှ ကြားပင်
မကြားဖူးပေ။

သူ မသိသေးသော အရာများ ကို သူ့အား မည် သူကပြေလည်အောင် လာလို့
ရှင်းပါမည် နည်း။ ဖေဖေမှာ ရုံးတွင် တကုန်းကုန်းနှင့် အချိန်ကုန်ကာ အိမ်အပြန်တွင်
ပက်လက်ကုလားထိုင်မှာ ခြေပစ်လက်ပစ်လှဲကာ အပန်းဖြေရသူတည်း။ မေမေက မြို့၊
နှင့်တော ကူးသန်းကာ ကုန်ခြောက်များ ကို ရောင်း ဝယ်ဖောက်ကားသည်။ မေမေသည်
စီးပွားရေး သမား သက်သက် ဖြစ်၍ ငွေကိုရသမျှရှာသည်။ ဖေဖေကလည်း
အချိန်မှန်မှန်လခထုတ်ကာ တစ်နေ့ကုန် ရုံးတွင် သံသရာလည်ရသော စာရေး ကြီး ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မိတို့အိမ်မှာ ထွေးတို့အိမ်လို ပျော်စရာမကောင်းလှပေ။ မိသည်
တစ်ချိန်လုံး ထွေးတို့အိမ်သို့ ကူးသို့ နေသည်။ ကြာတော့ မိသည် ထွေးတို့အိမ်သား
ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်လာလေသည်။

(၂)

၁၉၄၁ ခုနှစ် ။

သုံးရာသီ၊ နာရီချိန်များ လည်း ပြောင်းခဲ့ပေပြီ။

မနေ့တနေ့ကလိုပင် ရွက်ကျင်ရွက်ဟောင်းများ ကျကြွညောင်း၍
ဥဩငှက်လေးများ တေးဖွဲ့သီခဲ့ပေပြီ။ နွေနှောင်းပြန် တော့ဝဿ နိမိုးဦးသည် ကခုန်မြူး
တူးကာ ရင့်ကျူး ရိုက်ဆာလာခဲ့ပြန်လေသည်။ တစ်ဖန် ဝဿ နိမိုးနှောင်း ရာသီဆောင်း
ရောက်ခဲ့ပြန်သဖြင့် ငွေနှင်းများ မှု နီရီဝေလာခဲ့တော့သည်။

ရာသီဆောင်းနှောင်းမှ နွေတပေါင်း - နွေတပေါင်းမှတစ်ဖန် - တစ်ဖန် . .
ရာသီသုံးပါးသည် လည်ပတ်၍ နေတော့သည်။

မနေ့တနေ့ကလိုပင် ပိတောက်ပန်းများ ဝေဝေဆာဆာ
ပွင့်သည်ကိုမြင်ခဲ့ရသေးသည်။ ဟော - ယခုတစ်ဖန် ပိတောက်ပန်းများ ပွင့်ကြပြန်လေပြီ။
တန်ခူးဆန်းစရက် ဖြစ်သဖြင့် ပိတောက်တို့သည် ထိန်ထိန်ဝေနေသည်။

“အတော် ပဲ မိရေ . . . ထွေး မိဖို့ ပိတောက်ပန်းတွေ ချန်ထားတယ်၊ တစ်ခိုင်းလုံးပဲ၊
တစ်ခေါင်းလုံး ဖုံးသွားအောင် ပန်ပေတော့”

မိနှင့် ထွေးတို့သည် ၁၂နှစ် ကျော်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သဖြင့် သိသိသာသာကြီး
ထွားလာကြသည်။ မိကမူ ထွေးထက် အရပ်ပိုရှည်သဖြင့် ထွားမှန်း သိသာသည်။ ထွေးကမူ
ပုပု ပိုင်းပိုင်းလေးနှင့် တစ်မျိုး ကြည့်ကောင်းနေပြန်သည်။ မိက သိသိသာသာ လှပ၍
လာသည်။

မိသည် ထွေးပေးသော ပိတောက်ခက်များ ကို မတိုမရှည်ဘော့ဟံယား
ဆံပင်တွင် ချိုး ၍ ချိုး ၍ ပန်လေသည်။

“ဟယ် . . . မိ ပန်ထားတာ လှသကွယ်၊ ဒီမှာ မှန်ကြည့်စမ်း ”

မိသည် ဗီရိအနီးသို့ လျှောက်ကာ မှန်ရှေ့တွင် ခေါင်းကို လှည့်ကာ
ကြည့်နေသည်။

“ထွေး ပန်ထားတာလဲ လုပ်ပါတယ် ”

ထွေးသည် ဆံပင်အရှည်ကို ဖဲပွင့်ချည်ကာ၊ ချည်ထားသော နေရာကို
ဝိုင်းပတ်ကာ ပန်ထားလေသည်။ မိနှင့် ထွေးသည် တစ်ယောက် ခါး တစ်ယောက် ဖက်ကာ
မှန်ကြည့်နေကြသည်။ ခေါင်းချင်းယှဉ်တွဲ ကာ ရယ်မောနေကြသည်။ မိ၏ လှပဖြူဖွေးသော
သွားတက်ကလေးများ သည် ချစ်စဖွယ် ပြုံး ပြက်ကာ ထွေး၏ ပါးကလေးနှစ် ဖက်သည်။ ချို
ငိုဝင်သွားတော့သည်။ တစ်ဦးက သွားတက်ကလေးများ နှင့် တစ်ဦးက ပါးခွက်ကလေးများ
ပိုင်ကြ၍ ချစ်စရာ အရွယ် ပျိုလေးများ သာတည်း။

“နင်တို့ချည်းပဲ ပန်နေကြတာပဲဟယ်၊ ငါ့ကိုတော့ ပေးမပန်ကြဘူးလား”

ထွေးတို့သည် နောက်မှလာသော အရိပ်ကို မှန်ထဲကလှမ်း၍ ကြည့်လိုက်သည်။
ထွေး အကိုငယ် “ကိုရန်နောင်”သည် ပြုံး ဖြီးဖြီးမျက်နှာနှင့် ထွေးတို့အားကြည့်နေသည်ကို
တွေ့ ရသည်။ ကိုရန်နောင်မှာ ထိုစဉ်က ၁၇နှစ် မျှသာ ရှိသေးသည်။ ကိုရန်နောင်မှာ
အသားညို၍ အနည်းငယ်ပိုဝသည်မှအပ ကိုသူရ၏ ရုပ်ရည်အတိုင်းပင်ရှိသည်။ မပြောဘဲနှင့်
ပင် ကိုရန်နောင်အား ကိုသူရ၏ ညီမှန်း သိသာသည်။ မျက်နှာထားမှာ မူ ကိုသူရကဲ့သို့
မတင်းမာပေ။ အမြဲရွှင်ပျပျနှင့် ချုံ့ပြုံး နေသည်။

“ကိုလေးနောင်က မိန်းမလျှာဆိုရင် ပန်လေ . . . ရော့”

“ ငါ စတာပါဟယ် . . . နင်တို့မိန်းကလေးတွေ ဟာ
တယ်လှချင်တာကိုးနော်”ဒါပေါ့ လှချင်တာပေါ့၊ ကိုလေးနောင် ထွေးတို့လို လှချင်လို့ရသလား”

“မလှချင်ပါဘူးဟယ်၊ အချိန်ကုန်ပါတယ်၊ ခုနက နင်တို့မှန်ကြည့်နေတာ
၁၅မိနစ်လောက်ကြာတယ်၊ ငါနင်တို့ဘယ်လောက်ကြာကြာ မှန်ကြည့်မလဲလို့
အသာစောင့်ကြည့်နေတာ”

“ကြည့်စမ်း... ကိုလေးနောင် အသံမပေး ဘာမပေးနဲ့ မကောင်းဘူးကွယ်၊ မိတို့ ရှက်ပါတယ် ”

ထွေးနှင့် မိတို့သည် ကိုရန်နောင်အား ဝိုင်း၍ ထုကြကုန်သည်။

“ရှုး . . .တိုးတိုးကွ၊ နင်တို့ဘာမှမသိလိုက်ဘူး၊ ခုအိမ်မှာ ဘာ ဖြစ်နေသလဲ သိလား ”

ကိုရန်နောင်၏ မျက်နှာထားမှာ ချက်ချင်း တည်သွားလေသည်။

“ဘာ ဖြစ်လို့လဲ . . . ကိုလေးရဲ့ ”

“ထွေး . . . နင် ဘာသိမလဲ၊ နေ့လယ်က နင် မိမိတို့အိမ်သွားတုန်းက တို့အိမ် ပုလိပ်တွေ ဝိုင်းထားပြီး ရှာကြတယ်”

“ဟင် . . . ပုလိပ်တွေ ရှာတယ်၊ ဘာရှာတာလဲ”

မိမိသည် နုကိုပြုး သော မျက်လုံးလေးများ ဝိုင်းကာ မေးလိုက်သည်။

“ဖေဖေကို မသင်္ကာလို့တဲ့၊ အင်္ဂလိပ်ကို တော် လှန်ပုန်ကန်ဖို့ မြန်မာပြည်က လူငယ်တွေ ကို စည်းရုံးတယ်၊ လျှို့ဝှက်ကြံစည်တယ်ဆိုပြီး မသင်္ကာစရာ ပစ္စည်း တွေ မလားလို့ ရှာတာပဲ၊ ပစ္စည်းတစ်ခုခုများ တွေ့ ရင် ဖေဖေကိုတော့ လက်ထိပ်ခတ်ပြီး ဖမ်းအချုပ်ပဲ”

“ပစ္စည်း . . . ဘာပစ္စည်းလဲ”

မိနှင့် ထွေးတို့သည် နားမလည်သဖြင့် ပြိုင်တူမေးလိုက်ကြသည်။

“နင်တို့ကလဲ နားဝေးရန်ကောဟော၊ စာရွက်စာတမ်းတို့၊ လက်နက်တို့ပေါ့ဟာ ”

“သူတို့တွေ မသွားဘူးပေါ့”

“ဘယ်တွေ့မလဲ၊ သူတို့ရှာတာတော့ အတော် နဲ့စပ်စပ်ပါပဲဟာ၊ မေမေ့ထင်တောတောင် မကျန်ဘူးရှာတာ၊ မြန်မာပုလိပ်အချို့ ကတော့တော် ရှာပါတယ်၊

မြန်မာအချင်းချင်းမို့ ဝတ်ကျောတန်းကျော် ရှာတယ်၊ မအေးပေး လူမျိုး ခြားတွေ ကတော့ နယ်ချဲ့ လက်ကိုင်တုတ်ပီပီ ရှာလိုက်ကြတာ တစ်အိမ်လုံးကို မြောင်းဆန်လို။”

မိသည် တစ်နှစ် လောက် အချိန်ကုန်မြောက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သဖြင့် နားရည်ဝလာကာ “နယ်ချဲ့”၊ “လက်ကိုင်တုတ်”ဆိုသော စကားများ ကို ရိုးတိုးရိပ်တိတ် သိနားလည်လာလေသည်။

“ဒီလိုဆိုတော့ ဖေဖေကံကောင်းသွားတာပေါ့ . . နော်”

ထွေးသည် သက်မချကာ ပြောလိုက်သည်။

“ခုလောလောဆယ်မှာ တော့ လွတ်သွားတာပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ နယ်ချဲ့အစိုးရ ကတော့ ဖေဖေကို ဘာအလွတ်ပေးတော့မလဲ၊ နိုင်ငံရေး လူဆိုးစာရင်းထဲ သွင်းလိုက်ပြီး တစ်နေ့မဟုတ်တစ်နေ့အကြောင်းရှာပြီး ဖမ်းဦးမှာ ပဲ”

“ဟင် . . . ဦးကြီးအတွက် ဒုက္ခပဲပေါ့”

မိသည် လူကြီးဟန်နှင့် တည်ကြည်စွာ ဝင်ပြောလိုက်သည်။

“အံ့မာလေး . . . ဖေဖေကဖြင့် ဖြူပါဘူး၊ တိုင်းပြည်နဲ့လူမျိုး အတွက် သေရမယ်ဆိုရင် နှစ် ခါပြန်သေပါစေတဲ့၊ မြတ်သော သေခြင်းမို့၊ ဂုဏ်တောင်ယူစရာကောင်းပါသေးတယ်တဲ့၊ မေမေ ကတော့ ဖေဖေအတွက် စိတ်ပူလို့ မနက်က ထမင်းတောင် မစားဘူး။”

တိုင်းပြည်အတွက် အသက်စွန့်မည် ဆိုသော စကားများ ကား မိအတွက် မိအတွက် ရိုး၍ ပင်နေချေပြီ။ ထွေးထံမှ စာအုပ်များ ငှားကာ မြန်မာပြည် သူရဲကောင်းများ အကြောင်း၊ ဇာတိမာန် တက်ကြွစရာ ရာဇဝင်သမိုင်းများ ၊ ခေတ်ပြုပြင်ရေး ဆောင်းပါးများ ကို ဖတ်ကာ တိုင်းပြည်ကို ချစ်ရကောင်းမှန်းလည်း သိသာလေသည်။

မိ အိမ်သို့ပြန်ရန် ထမင်းစားခန်းကို အဖြတ်တွင် ဦးကြီး ဦးဘကျော် (ထွေးတို့အဖေ)အား ပက်လက်ကုလားထိုင် တစ်လုံးပေါ်တွင် ဆေးပြင်းလိပ် ပါးစောင်တွင်

ခဲကာ မယ်ဒလင် ကြိုး ညှိနေသည်ကို ကုသေ့မပျက် တွေ ရလေသည်။

ဦးဘကျော်မှာ အရပ် မနိမ့်မမြင့်၊ အသားလတ်လတ်နှင့် ခုံညားသော ဥပဓိရုပ်ရှိသည်။ အသက် ၄၅နှစ် ခန့် ရှိသော်လည်း နုပျိုစိုပြည်ဆဲ ဖြစ်သည်။ ဦးဘကျော်၏ မျက်နှာပေါက်မှာ ထွေးနှင့် သွားတူသည်။ မျက်နှာဝိုင်းဝိုင်း၊ နဖူးမကျဉ်း မကျယ်၊ မေးရိုးကားကား၊ နှာတံမြင့်မြင့်၊ စူးရှတောက်ပြောင်သော မျက်လုံးများ ၊ ပါးလွှာပိရိသော နှုတ်ခမ်းတို့နှင့် ကြည့်ပျော်သည်။ ထွေးက ဦးဘကျော်ထက် မျက်လုံးပိုလှကာ မေးရိုးမကားသဖြင့် မိန်းမဆန်ကာ ပို၍ ကြည့်ပျော်ပေသည်။

“သီချင်း နားထောင်ဦးမလားဟေ့... မိမိရေ”

ဦးဘကျော်သည် အမျိုး သားကျောင်းဆရာကြီး ဖြစ်သည်။ ကျောင်းဆရာလခနှင့် ပြောပလောက်အောင် ဝင်ငွေမရှိသော်လည်း အိမ်၌ ကိုယ်ပိုင်ကျောင်း ဖွင့်ထားသဖြင့် ဟန်ကျပ်ကျနေနိုင်ပေသည်။ ဦးဘကျော်သည် ဂဏန်းသင်္ချာ နိုင်နင်းသည်။ မြန်မာစာကို အတွင်း ကျကျ တတ်ကျွမ်းနိုင်သဖြင့် ကျော်ကြားလေသည်။ ဦးဘကျော်မှာ မည်သည့်အကြောင်းအရာမဆို ခရေစေ့တွင် ကျ အများ က ဝိုင်း၍ လေးစားကြည့်ညို့ ကြလေသည်။

မိနှင့် ထွေးတို့သည် သီချင်းဝါသနာပါသဖြင့် ဦးဘကျော်အနီးတွင် ကျုံ့ ကျုံ့ လေးထိုင်ကြသည်။ ဦးဘကျော်ကား ကြိုး ညှိ၍ မယ်ဒလင်လက်သံကို စမ်းကာ မြဝတီမင်းကြီးဦးစ စပ်ဆိုရေး သားသော “စိန်ကြောင်နီလာ”ပတ်ပျိုး ကို ဆိုတီး တီးလေသည်။

ဦးဘကျော်၏ အသံမှာ ဩ၍ အောင်မြင်ပြတ်သားလေသည်။ ဦးဘကျော်သည် ဂီတတွင် နိုင်နင်းပုံ ရသည်။

စိန်ကြောင်နီလာ၊ ထိန်ဖြာဝင်းမှည့်မှည့်၊ ဖန်ရှိန်ငယ် သိင်္ဂီအရောင် ဝေ x x x
မှော င်ချွေပယ်ခွာ၊ မြတ်မွန်ရတနာလှည့်လင်း x x x ရွှေနန်းဆောင်ဘုံမှာ ၊
ကြယ်ပေါင်းရွှေရံသော် တာ၊ ချီးကျူး ငယ်ဆယ်မည် သံသာညင်း x x ပျော်တော် ခင်း x x
နောက်တစ်နေ့၌ ဧပြီလဆန်း ၄ရက် ဖြစ်ကြောင်းကို မိနှင့် ထွေးတို့မှတ်တမ်းများ တွင်

မှတ်တမ်းများ တွင် ရေး မှတ်ထားကြလေသည်။

ညနေ လေညင်းညင်း တိုက်ခတ်သော အချိန်၌ ထွေးသည် အိမ်ရှေ့လမ်းဘက်သို့ ထွက်ကာ ကြိုး ခုန်ကစားနေသည်။ ထွေးတို့နှင့် အိမ်ချင်းကပ်ရက် ဘေးအိမ်မှ ထားဝယ်မှိုင်းပန်းများ ကို မိသည် ခူးပန်ကာ ထွေးကိုစောင့်ကြည့်နေသည်။ ထိုအိမ်မှာ ထွေးတို့ အိမ်ပိုင်ရှင် ဖြစ်ကာ သစ်စက်သူဌေး ဖြစ်သည်။ သစ်စက်သူဌေးအိမ်တွင် မိန်းမ မရှိသဖြင့် ယောက်ျားဧည့်သည်များ ဥဒဟို တည်းခိုကြသည်။

“ထွေး လေ့ကျင့်ခန်း ယူနေသလားဟေ့”

တစ်ဖက်အိမ်မှ အသက် ၂၀ကျော်ခန့် လူရွယ် တစ်ယောက် သည် ထွေးအား ကြည့်ကာ လှမ်းမေးလိုက်သည်။ ထွေးသည် ကြိုး ကို ပခုံးတွင် တွဲ လောင်းချိတ်ကာ လူရွယ်ဘက်သို့ လျှောက်လာသည်။

“ဟင့်အင်း . . ထွေးပျင်းလို့ အလကားဆော့နေတာပါ”

ထွေးသည် နဖူးနှင့် နှာခေါင်းများ မှ ချွေးများ ကို လက်ဖမိုးနှင့် သုတ်ကာနေသည်။ လူရွယ်သည် မိမိကို တစ်လှည့်၊ ထွေးကို တစ်လှည့် ပြု ခြင်းကြည့်နေသည်။ လူရွယ်၏ အပြုံး မှာ နှစ် လိုဖွယ်ရှိသည်။ သူသည် သခင်သန်းထွန်း၏ ညီအရင်း “ကိုညီလေး”ဆိုသူ ဖြစ်သည်။ အရပ်ပြတ်ပြတ်၊ အသားလတ်လတ်၊ မပိန်မဝနှင့် မျက်နှာပေါက်မှာ သခင်သန်းထွန်း၏ မျက်နှာပေါက်မျိုး ဖြစ်သည်။ ကတုံးဆံတောက်နှင့် နဖူးအနည်းငယ်မောက်သယောင် ရှိသည်။ သူ၏ ချုံပြုံး သော မျက်နှာထားကြောင့် မျက်နှာမှာ ကျက်သရေရှိပေသည်။ ရပ်ဖြူလက်တို၊ ပလေကပ်လုံချည် အဖြူနှင့် အညိုစင်းကို သန်ပြန်စွာ သော့တွဲ ချိတ်ထားပုံကို သဘောကျကာ သူလည်း သော့တွဲ ချိတ် ဝတ်ချင်စိတ် ပေါက်သည်။

“သူက ဘယ်သူလဲ၊ တော် တော် လှချင်တယ် ထင်တယ်ဟေ့၊ ဦးဦးတို့ခြံက ပန်းတွေ ခိုးပန်လို့”

မိသည်ရှက်သွားကာ မျက်နှာ ပန်းရောင် လှမ်းလာသည်။

“မိလေဦးဦးရဲ့၊ ထွေးနဲ့ညီမနှစ် ဝမ်းကွဲတော် တယ်” ထွေးက သွက်လက်စွာ ဖြေလိုက်သည်။

“ဘယ်သူက မမလို့ခေါ်ရသလဲ”

နှစ် ယောက် စလုံး ကြောင်နေသည်။ နောက်မှ ထွေးက တစ်ဖန် . . .

“ဟင့်အင်း . . . ဘယ်သူကမှ မခေါ်ရဘူး၊ ထွေးနဲ့မိက ရွယ်တူပဲ၊ နှစ် ယောက် စလုံး အောက်တိုဘာလမှာ တစ်နှစ် တည်း၊ တစ်လတည်း မွေးတာ ဦးဦးရဲ့၊ ထွေးက မိထက် ၇ ရက်တော့ ကြီးတယ်လို့ မေမေက ပြောတယ်”

“ဒီလိုဆိုရင် မိမိက ထွေးကို မမလို့ခေါ်ရမှာ ပေါ့”

“မခေါ်ပါဘူး”

မိသည် ခပ်ပြတ်ပြတ်ဖြေကာ ခေါင်းယမ်းပြလေသည်။ ပြီးနောက် ထွေးနှင့် ကိုညီလေးတို့ စကားပြောနေကြသည်။ မိက စကားနည်းသဖြင့် “မိမိက တယ်စကားများ တာပဲ၊ နားကို ငြီးရော” ဟု ကိုညီလေးက မိကို စလေသည်။

“မနေ့ညနေက ဆရာကြီး ဦးဘကျော် အရက်တွေ မူးပြီး ထွေးထွေးကိုရိုက်တယ်ဆို”

သည်တစ်ခါ ကိုညီလေးက ထွေးအား နောက်ပြောင်သည်။ “ဟင် . . . ဦးဦးကလဲ ဖေဖေက ထွေးကို ဘယ်တော့မှ မရိုက်ပါဘူး” ဟု ရှက်စနိုးနှင့် ဖြေလေ၏။

“အရက်မူးတာတော့ ဟုတ်တယ်ပေါ့”

“အင်း . . . ဟုတ်တယ်”

ထွေးသည် ဖြေပြီးပြီးချင်း အိမ်ထဲသို့ ဝင်ပြေးလေသည်။ မိလည်း နောက်မှ ပြေးဝင်သွားသည်။ ကိုညီလေးမှာ ကလေးချစ်တတ်ပုံရသည်။ ကလေးများ ကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် ပြောဆိုဆက်ဆံတတ်သည်။

ယခုတစ်လော ကိုသူရသည် အပြင်ထွက်နေသည်က များ သည်။ ထမင်းမှန်း
ဟင်းမှန်းပင်မသိ။ ညဘက်လည်း အိမ်ကပ်သည်မရှိပေ။ နုကိုပိန်သည်အထိ အရပ်ကြီးမှာ ပို၍
ရှည်လာသလို ထင်ရအောင် ပိန်သွားသည်။ မျက်ကွင်းလည်း ချောင်ကျနေသည်။

မိသည် ဧပြီလ ၄ရက်၊ ၅ရက် ညများ ၌ မေမေ တောသွားသဖြင့် ထွေးနှင့်
လာအိပ်ရသည်။

ည ၂နာရီတွင် တစ်ရေး နိုးတတ်သဖြင့် အိပ်ရာမှ အပေါ်သွားရန် အထတွင်
ကိုသူရတို့ စာကြည့်စားပွဲမှာ မီးလင်းကာ ကိုသူရအား စာရေး နေသည်ကို တွေ့ ရပေသည်။ မိ
နိုးသဖြင့် ထွေးလည်း လိုက်နိုးသည်။ “အစ်ကိုကြီး မအိပ်သေးဘူး၊ စာရေး နေတာ တွေ
တယ်။” ဟု မိက လေသံလေးဖြင့် တိုးတိုးလေးပြောလိုက်သည်။ ထွေးကလည်း လေသံဖြင့်
“ဟုတ်တယ်၊ ခုတစ်လော အစ်ကိုကြီး အလုပ်ရှုပ်နေတယ်” ဟု ပြန်ဖြေသည်။ “ဘာတွေ
ရှုပ်နေတာလဲ” ဟု မိ၏ အမေးမှာ အသံကျယ်သွားသဖြင့် ထွေးက ပါးစပ်ကို လက်ညှိုးနှင့်
ကပ်၍ “ရှုး . . .တိုးတိုး၊ ဘာတွေ ရှုပ်နေသလဲဆိုတာ ထွေးလဲ မသိဘူး” ဟု ခေါင်းယမ်းပြသည်။
နှစ် ယောက် သား တိုးတိုးကလေး ရယ်မောကြသဖြင့် “ခွီ” ခနဲ အသံမြည် သွားသည်။

နောက်ည . . .

နောက်ည ၁နာရီနီးပါးခန့်တွင် မိသည် အိပ်ရာမှ လန်နိုးလေ၏ ။ မိသည် အမှော
င်ကိုစမ်းကာ ခုတင်ခေါင်းရင်းမှ မီးခလုတ်ကိုဖွင့်လိုက်သည်။ အိပ်ခန်းအပြင်ဘက်သို့
ထွက်လာလျှင် ကိုသူရအား ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် မှီထိုင်ကာ မျက်လုံးများ အမိုးသို့
လှန်၍ တွေ့ နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ည ၁နာရီခန့် မှော င်မှော င်မည် :မည် :ကြီး၌
တစ်ယောက် တည်း ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် မအိပ်သေးဘဲ မျက်စိအပြူး သားနှင့်
ထိုင်နေသည်မှာ မည် သို့သော အကြောင်းပေနည်း။ ကိုသူရ၏ ရင်ထဲ၌ မည် သည့်အရာများ
ကိန်းအောင်းနေသနည်း။ မေးလည်း မမေးရဲပေ။

မိမှာ သိချင်နေသည်။ လိပ်ပြာလေး ဖြစ်လိုစမ်းချင်သည်။ လိပ်ပြာလေးသည်
သူ၏ ရင်ထဲကို ထိုးဖောက်ဝင်ကာ ဝမ်းထဲဘာတွေ ရှိသည်ကို စုံစမ်းလိုက်မည် ။ ကိုသူရသည်

ဘယ်အချိန်ကများ မှောင့်ထဲတွင် ထိုင်နေပါလိမ့်။ ခြင်တို့၊ ဖြုတ်တို့ အကိုက်ခံကာမှောင့်ထဲတွင် ဇွဲကြီးမဲကြီး ထိုင်၍ တွေ့နေသော အတွေ့သည် မည်မျှ နက်နဲပေသနည်း။

“မိမိ တစ်ရေး နိုးလာတယ် ထင်တယ်”

“ဟုတ် . . . ဟုတ်ကဲ့၊ မိ ရေသောက်မလို့”

မိသည် သူ့အတွေ့နှင့် သူလန့်ကာ ခြေလှမ်းများ ပင် တုံ့သွားလေသည်။

“ညီမလေးထွေး ကတော့ အိပ်မောကျနေမှပေါ့၊ ထွေးက အအိပ်ကြီးတယ်ကွ၊ မိကတော့ အိပ်ရာပြောင်းလို့ ကောင်းကောင်း အိပ်မပျော်ဘူးထင်တယ်”

ဤမျှစိတ်ရှည်လက်ရှည် စကားမပြောဖူးသဖြင့် မိသည် ကိုသူရကို တအံ့တဩငေးမောကြည့်ရှုနေမိသည်။ ကိုသူရသည် အနက်ရောင် ယောလုံချည်ကို ဝတ်ထားသည်။ ရုပ်ဖြူလက်ရှည်မှာ ကြယ်သီးမတပ်၊ ခေါက်လည်း မခေါက်ထားဘဲ ဘိုသီဘတ်သီ ဝတ်ထားသည်။ ဘိုကေဆံမှာ ဖွာ၍ နေပေသည်။ အသက် ၂၀ကျော် မျှရှိသေးသော်လည်း သူ့ရုပ်သွင်မှာ ရင့်ကျက်နေပေပြီ။

(၃)

ဧပြီလဆန်း ၆ ရက်နေ့။

ညဘက်တွင် ထွေးတို့အိမ်၌ ဧည့်သည်များ ကျလာသည်။ အသားမည်းမည်း ၊
ခပ်ဝဝ၊ ပင်နီအင်္ကျီနှင့် ယောလုံချည် ဝတ်ထားသော သခင်ဖေတင်ဆိုသော အသက် ၄၀ခန့်
လူကြီးတစ်ဦးက ပထမဦးဆုံးဧည့်သည်တည်း။ သခင်ဖေတင်နှင့် ထွေးတို့ဖေဖေ
ဦးဘကျော်တို့ အချီအချ အငြင်းအခုံ ဖြစ်ကြသေးသည်။

နောက်တစ်ဦးမှာ ၇နာရီခန့်တွင် ပေါက်လာသည်။ သူကား အသက်
၂၁နှစ်ခန့်ရှိသော လူငယ်တစ်ဦးတည်း။ အရပ် ခပ်မြင့်မြင့်၊ အသားလတ်လတ်၊
ကတုံးဆံတောက်နှင့် ကိုရွှေဆိုသူတည်း။(ကိုရွှေမှာ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင် ဖြစ်ပြီး၊ နောင်တွင်
ဗိုလ်မှူး ချပ်ဟောင်း ကျော်ဇောအမည် နှင့် ကျော်ကြားလေသည်။) ကိုရွှေမှာ ဦးဘကျော်နှင့်
ဆွေးနွေးပြီး ၉နာရီခန့်တွင် ပြန်သွားသည်။

ထွေးတို့မေမေ ဒေါ်နှင်းက ဧည့်သည်များ ကို လက်ဖက်သုပ်၊
လက်ဖက်ရည်ကြမ်းများ ဖြင့် ဧည့်ခံလေသည်။ ထွေးတို့ မိတို့မှာ နတ်တရာ ကြည့်မော့ဆိုသလို
ဧည့်ခန်း မလှမ်းမကမ်းတွင် ထိုင်ကာ ငေးနေကြသည်။

နောက်ဆုံး အသားခပ်ညိုညိုအရပ်ပျပ်ပျပ်နှင့် ဦးဘကျော်၏ တပည့်ရင်း ကိုညို
ဆိုသူ လာသည်။ ကိုညိုမှာ ဦးဘကျော်ကို အလွန်ကြည်ညိုလေးစားသော သူ ဖြစ်သည်။
အသက် ၃၀ခန့်ရှိပြီ ဖြစ်သည်။ ဦးဘကျော်နှင့် ကိုသူရတို့ သားအဖနှစ် ယောက်
စကားပြောခိုက်ဝင်လာသည်။ “လာဟေ့.. မောင်ညို၊ ထိုင်” ဟု ဦးဘကျော်က
စကားဆက်သည်။

“ခုနစ်ကားဆက်ရအောင်၊ မင်းတို့ အင်္ဂလိပ်ကို တော် လှန်ဖို့ စိတ်ကူးတာက
ဟုတ်ပြီ၊ တို့မြန်မာမှာ ဓားမတို့ပဲ ရှိတယ်၊ ဘယ်မလဲ လက်နက် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှိတာ၊
မင်းတို့လူငယ်တွေ မိုက်ရူးရဲစိတ်နဲ့ ပြောနေတာပါကွာ၊ မင်းတို့ ဘာ စစ်ပညာတတ်လို့လဲ”

“ကျွန်တော် တို့ ဒီအတိုင်း လက်ပိုက်ကြည့်နေလို့တော့ မ ဖြစ်ဘူး ဖေဖေ၊ အင်္ဂလိပ်ကို တစ်နည်းနည်း နဲ့ တော် လှန်မှ ကျွန်တော် တို့ မြန်မာတွေ လွတ်မြောက်မှာ ”

“အေး... တော် လှန်တာက ဟုတ်ပါပြီ၊ ဘယ်လိုနည်းနဲ့တော် လှန်မှာ လဲ”

“ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပြီကော၊ လက်နက်နည်းနဲ့ တော် လှန်မှာ ပေါ့”

“လက်နက်နည်း? ဟုတ်စ? ဘယ်မလဲ? ...မင်းတို့မှာ လက်နက်၊ တို့မြန်မာထဲမှာ စစ်ပညာတတ်တဲ့သူ ဘယ်နှစ် ဦးရှိသလဲ၊ ဘယ်နှစ် ယောက် သေနတ်ကိုင်တတ်သလဲ၊ အင်္ဂလိပ်တွေ က တို့ရဲ့ လက်ခြေတွေ ကို ချိုး ထားတာ၊ ဘယ်မလဲ ကိုယ်ပိုင်စစ်တပ်”

ကိုသူရသည် ခေတ္တတွေ ဝေသွားကာ နဖူးကြောများ ရှုံ့၍ မေးစေ့ကို လက်ညှိုးနှင့် ထောက်ပြီး စဉ်းစားနေသည်။

“လောကကြီးမှာ မ ဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့ စကားမရှိပါဘူး၊ မ ဖြစ် ဖြစ်တဲ့နည်းနဲ့ကြံဆရတာ ပေါ့ ဖေဖေ၊ နယ်ချဲ့တော် လှန်ရေး အောင်မြင်ဖို့ဟာ ဖေဖေပြောသလို တစ်-လက်နက်၊ နှစ် -စစ်ပညာ- နောက်ပြီး ပြည်သူပြည်သားတွေ စည်းလုံးညီညွတ်မှု ၊ ဒါတွေ လိုလာတယ်၊ ပြည်သူတို့ရဲ့ စည်းရုံးမှု ညီညွတ်မှု ကတော့ မခဲယဉ်းပါဘူး၊ ရေနံမြေသပိတ်မှာ ချီတက်လာခဲ့ကြတဲ့ လယ်သမားနဲ့ အလုပ်သမားတွေ ကို ကြည့်ရင်ပြည်သူတို့ စည်းရုံးမှု အင်အား မသေးဘူးဆိုတာ ခန့်မှန်းနိုင်ပါတယ်”

“လက်နက်နဲ့ စစ်ပညာကော?... ဘယ်ကရမလဲ”

“ရတဲ့နည်းနဲ့ ယူရမှာ ပေါ့၊ ဒါကိုပဲ ခု ကျွန်တော် တို့ လူငယ်တစ်စု ကြံဆနေတာပဲ”

ဦးဘကျော်သည် တစ်ဖက်သို့ လှည့်ကာ ပါးနပ်စွာ ပြုံး နေသည်။ “မင်းတို့ ဟာကမလွယ်ပါဘူး သားရယ်” ဟု ဆိုကာ ထသွားလေသည်။

ကိုညိုနှင့် ကိုသူရတို့ ငြင်းခုံကာ ကျန်ရစ်သည်။ ကိုညိုသည် ဆရာရင်း ဦးဘကျော်လေသံကို နင်းကာ ကိုသူရနှင့် အချီအချ ပြောနေကြသည်။

မိနှင့် ထွေး တို့သည် နားမလည်တလည်နှင့် နားထောင်ကာ ငိုက်မြည်
လာကြသည်။ “ သမီးတို့နှစ် ယောက် အိပ်ကြတော့လေ ” ဟု ဒေါ်နှင်းက
သတိပေးလေသည်။ ကလေးနှစ် ယောက် သည် “ဟုတ်ကဲ့”ဟု ပါးစပ်မှ ပြောသော် လည်း
တော် တော် နှင့် နေရာမှမထ ဖြစ်ကြသေးပေ။ အချိန်ကား တဖြည်းဖြည်းနှင့် နက်လာသည်။
နာရီလက်တံသည် သန်းခေါင်သို့ ညွှန်ပြနေလေသည်။

ကိုညိုနှင့် ကိုသူရတို့ စကားစစ်ပွဲမှာ ပြင်းထန်လာသည်။ အသံများ မှာ
ကျယ်လောင်လာကြသည်။

“ဒီမှာ ကိုညို... ခင်ဗျား ဘယ်လောက်နားလည်လို့လဲ၊ ခင်ဗျား နိုင်ငံရေး
စာအုပ်တွေ ဘယ်နှစ် အုပ်ဖတ်ဖူးလို့လဲ၊ ခင်ဗျားမသိရင် ဇွတ်မငြင်းပါနဲ့၊ ဒါပဲ ကျုပ်ပြောပါရစေ၊
ကိုယ် မနိုင်တဲ့ သဘောတရားတွေ နဲ့ ကိုင်ပေါက်မနေနဲ့။”

ကိုသူရသည် ကိုညို မျက်နှာကို စေ့စေ့ကြည့်ကာ စားပွဲကို လက်သီးနှင့်
တဝန်းဝန်း ထုနေသည်။ ထွေးနှင့် မိတို့သည် လန့်ဖျပ်ကာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ဖတ်ထားကြသည်။
ကိုသူရသည် ယခင်က အလွန်သိမ်မွေ့သူ ဖြစ်သည်။ မျက်နှာထားတည်သော် လည်း တစ်ခါမှ
လူတစ်ဖက်သားကို နာလိုခံခက်သော စကားမျိုး ကို မပြောခဲ့ဖူးပေ။ ဤမျှလည်း
ဣန္ဒြေပျက်လောက်အောင် ဒေါသမကြီးဖူးခဲ့ပေ။ ကိုညိုကမူ အသက်လည်းကြီး၊
မိမိဆရာကြီး၏ သားလည်း ဖြစ်သဖြင့် စိတ်ရှည်စွာ ပြုံး နေလိုက်သည်။

“ခင်ဗျားက နယ်ချဲ့သူလို့မို့ ကျုပ်တို့စိတ်ဓာတ် ပျော့ညွှဲအောင်
သွေးဆောင်နေတာလား။”

ကိုသူရ၏ ရင့်သီးသော စကားများ ကြောင့် ကိုညိုမှာ မျက်နှာမကောင်းပေ။

“မင်းကွာ ... မဟုတ်တာတွေ ” ဟု ကိုညိုက စိတ်မကောင်းစွာ ပြောလေသည်။

ဦးဘကျော်သည် အိမ်ခန်းထဲမှ ထွက်လာကာ ...

“ဟေ့ကောင်... သူရ၊ မင်းလွန်ပြီ ...တော် တော့”

ကိုသူရသည် အိမ်ခန်းထဲသို့ ဝင်သွားသည်။ ထွေးနှင့် မိတို့သည် အိမ်ပေါ်ထပ်သို့ တက်ရန် ထလေသည်။ ကိုသူရသည် အိမ်ထဲမှ ပြန်ထွက်လာကာ ခပ်မှိုင့်မှိုင့်ထိုင်နေသော ကိုညိုရှိရာသို့ လျှောက်လာစသည်။ မိနှင့် ထွေးတို့ကလန့်သွားကြသည်။ ကိုသူရသည် ကိုညို၏ လက်မောင်းအိုးကို ကိုင်ကာ . .

“ကျွန်တော့်ကို စိတ်မဆိုးပါနဲ့ ကိုညို၊ စိတ်လိုက်မာန်ပါမို့ မပြောသင့်တာတွေ ရိုင်းရိုင်းပျူပျူ ပြောမိသွားတယ်၊ တောင်းပန်ပါတယ်၊ ကျွန်တော့်ကို ခွင့်လွှတ်ပါ”

ကိုညို၏ မျက်နှာမှာ ကြည်လင်သွားသည်။ ကိုညိုသည် အပြစ်ကင်းသော ကိုသူရ၏ မျက်နှာကို စေ့စေ့ကြည့်ကာ ပခုံးကို ပြန်ဖက်လိုက်သည်။

“ဟာ . . . ငါ လယ်လိုမှ မအောက်မေ့ပါဘူး၊ မင်းက လူငယ်ကိုး၊ တစ်ရှူးထိုးစိတ်နဲ့ ဖြစ်တာပေါ့၊ ငါ မင်းအရွယ်တုန်းက ဆိုရင် လက်တောင်ပါသေးတယ်၊ မင့် ငါ့ကို ထမထိုးတာဘဲ တော် လှပြီ၊ ငါကလဲ မင်းမခံချင်အောင် ပြောမိပေတာကိုး”

ကိုညိုသည် လူကြီးသဘောနှင့် ပြောလိုက်သည်။ ကိုသူရသည် နှစ် လိုဖွယ်ဖြုံးလိုက်သည်။ ဖြူဖွေးညီညာသော သွားများ သည် အရောင် တဖျပ်ဖျပ် လက်နေသည်။

ထွေးနှင့် မိတို့သည် အပေါ်ထပ်သို့ အသာတက်လာကြသည်။ ထွေး၏ အိမ်ခန်းမရောက်ခင် ဘုရားစင်နှင့် ကပ်လျက် အိမ်ခန်းတွင် ကိုရန်နောင်မှာ နှစ် နှစ် ခြုံကံခြုံကံ အိပ်မောကျနေဟန် တူသည်။ သွားကြိတ်သံကို ကြားနေရသည်။ ကိုရန်နောင်သည် အိပ်လျှင် သွားကြိတ်တတ်သည်။ ကိုရန်နောင်၏ သွားကြိတ်သံကြောင့် မိမှာ အလိုလိုနေရင်း သွားကျိန်းနေသည်။

နောက်တစ်နေ့နံနက်တွင် ထွေးတို့မေမေက ထွေးတို့အား မနိုးဘဲ ထားသဖြင့် မိရောထွေးရော နံနက် ဇနာရီကျော်မှ အိပ်ရာထကြတော့သည်။ နှစ် ယောက် သားမျက်နှာသစ်ရန် အောက်ထပ်သို့ ဆင်းအလာတွင် ကိုရန်နောင်က “ဟဲ့ ကလေးမတွေ ကြက် . . . ကြက် . . . ကြက် နင်းမိမယ်”ဟု ကြမ်းပြင်ကို လက်ညှိုးထိုးပြကာ ပြူး တူးပြတ် နောက်ပြောင်လေသည်။

